

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

נסיבות העניין אינן מצדיקות העמדה לדין

כאשר אזרח נחקר במשטרה, נפתח נגדו תיק חקירה. אם נאספות בתיק די ראיות ועדויות בכדי לבסס חשד סביר, מועבר התיק לתביעה לצורך הגשת כתב אישום והעמדתו לדין פלילי. במידה וחומר הראיות אינו מספיק להגשת כתב אישום, או כאשר התובע סבור שאין עניין ציבורי בפתיחה בהליכים פליליים, תיק החקירה נסגר. כמו כן, אם מלכתחילה נראה כי נסיבות המקרה אינן כאלו המצדיקות פתיחת תיק חקירה ונקיטת הליכים פליליים כנגד החשוד, לא תתבצע חקירה ולא יפתח תיק. קיימות ארבע עילות מרכזיות לסגירת תיק פלילי: "חוסר אשמה", "חוסר ראיות", "סגירת תיק בהסדר מותנה" ו"חוסר עניין לציבור" - ששמה שונה ל"נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין". יודגש, כי רק אם תיק החקירה נסגר בעילת חוסר אשמה הוא יימחק מן המרשם הפלילי.

ארבע עילות סגירת תיק חקירה

כאמור קיימות ארבע עילות אפשריות לסגירת תיק חקירה, כדי להבהיר את ההבדלים ביניהן, נציג כאן תיאור תמציתי של כל אחת מן העילות.

□ **חוסר אשמה** - חוק סדר הדין הפלילי קובע כי כאשר הסבירות שחשוד ביצע את העבירה המיוחסת לו היא נמוכה, ייסגר התיק מעילת חוסר אשמה. תיק שנסגר מחוסר אשמה מוסר מן הרישום הפלילי של חשוד, ואינו מונע ממנו להוציא תעודת יושר המציגה גיליון הרשעות נקי.

□ **חוסר ראיות** - על פי חוק סדר הדין הפלילי, כאשר נקבע כי אין בתיק החקירה ראיות מספיקות להוכחת אשם, ייסגר התיק מעילת חוסר ראיות. במקרה זה, אין פירוש סגירת התיק שהחשוד אינו אשם, ולכן ישאר רישום של התיק ברישום המשטרתי של אותו אדם. במקרה שאותו אדם יבקש להוציא תעודת יושר, יצוין ברישום המשטרתי שלו קיומו של תיק החקירה שנסגר מחוסר ראיות.

□ **חוסר עניין לציבור / נסיבות העניין אינן מצדיקות העמדה לדין** - חוק סדר הדין הפלילי קובע כי אם יש בתיק חקירה מספיק ראיות להרשעת חשוד, אך לדעת התביעה אין עניין ציבורי בפתיחה בהליך פלילי כנגדו, יורה התובע לסגור את התיק מעילת חוסר עניין לציבור. כאשר תיק נסגר מעילת חוסר עניין לציבור הוא נשאר ברישום המשטרתי של החשוד.

□ **סגירת תיק בהסדר מותנה** - רשויות התביעה מוסמכות לסגור תיקים פליליים נגד חשודים שנמצאו נגדם מספיק ראיות המאפשרות את העמדתם לדין בעילה של "סגירה בהסדר", בתמורה להודאה בעבירה מצדם והתחייבות לשלם פיצוי או להימנע מביצוע עבירות נוספות בעתיד. במאמר הבא מסביר עו"ד דוק על הליך סגירת תיק בהסדר מותנה.

18/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

כיצד קובעים את עילת חוסר עניין לציבור

בבואה להחליט על סגירת תיק מחוסר עניין לציבור, התביעה לוקחת בחשבון גורמים רבים, כאשר השיקול העיקרי העומד לנגד עיניה הוא האם תהיה לציבור תועלת מחקירת התיק, והאם ייגרם לציבור נזק בשל סגירת התיק. בין השאר, בוחנת התביעה את הנקודות הבאות:

□ **חומרת העבירה** - כאשר מדובר בעבירות חמורות, יש עניין ציבורי לקיום חקירה בכדי להגן על שלום הציבור. ככל שמעשה העבירה או נסיבות ביצועו חמורים יותר, קרי, הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה חשוב יותר ומידת הפגיעה בו גדולה יותר, כך יגבר, ככלל, העניין בפתיחה בחקירה, או בהעמדתו לדין של החשוד בביצוע אותו מעשה.

□ **הנזק שנגרם מביצוע העבירה** - ככל שהיקף הנזק שנגרם מביצוע מעשה העבירה גדול יותר, כך יגבר האינטרס הציבורי בפתיחה בחקירה או בהעמדת החשוד שגרם לנזק לדין.

□ **הרתעת הרבים** - האם העמדה לדין בתיק מסוים תייצר הרתעה ציבורית שתמנע עבירות נוספות מסוג זה.

□ **עלות מול תועלת** - לניהול תיק פלילי יש עלויות גבוהות, התביעה שוקלת אם נסיבות המקרה מצדיקות את השקעת המשאבים הנדרשים.

□ **נסיבות אישיות של החשוד** - גילו או מצב בריאותו של החשוד, עברו הפלילי, תיקים שנסגרו בעבר נגדו, מסוכנות, סיכויי שיקום והשלכות צפויות של ההליך הפלילי, מידת שיתוף הפעולה שלו עם רשויות החקירה, הליכים משפטיים מקבילים בגין אותו מעשה עבירה וכן מידת נכונותו לפצות את נפגע העבירה.

□ **קורבן עבירה** - האם יש קורבן לעבירה, מידת הפגיעה בנפגע העבירה, עמדה סלחנית של נפגע העבירה כלפי החשוד או הסדר שהושג בין הצדדים, פגיעה באמון המתלונן, נפגע העבירה או הציבור במערכת אכיפת החוק ונזק שעלול להיגרם לנפגע העבירה אם יאלץ להעיד בבית משפט.

□ **עניין של זמן** - משך הזמן שעבר מביצוע העבירה, אם עבר זמן רב, ייתכן והתביעה תראה לנכון לסגור את התיק. ככלל, ככל שקרב מועד התיישנות העבירה, בהתאם לסיווגה, יהא בכך כדי לתמוך ולהצדיק החלטה לסגור את התיק.

החלפת המונח "חוסר עניין לציבור" ל"נסיבות העניין אינן מצדיקות העמדה לדין"

המינוח "חוסר עניין לציבור" גרם לתחושות אי נוחות ולאי הבנות בקרב הציבור. לדוגמה: מתלוננים שהתיק העוסק בתלונתם נסגר מחוסר עניין לציבור חשו פגועים על כי העוול שנגרם להם אינו מספיק חשוב בכדי לעניין את הציבור.

18/07/2024

ע"ד אסף דוק

077-5006206

ת. 052-6885006

פרקליטות המדינה מתייחסת מזה שנים לעילת "חוסר עניין לציבור" בשם "מכלול נסיבות העניין אינן מצדיקות העמדה לדין", בכדי לדייק בהגדרה הן כלפי הציבור והן כלפי מערכת המשפט.

ככדי למנוע פגיעה במתלוננים וכדי לדייק את ההגדרה, שונה שם עילת הסגירה באופן חוקי ל"נסיבות העניין אינן מצדיקות העמדה לדין".

הנחיית פרקליט המדינה מס' 1.1 - אי פתיחה בחקירה או סגירת תיק בעילת חוסר עניין לציבור

הנחיה 1.1 - נסיבות העניין בכללותן אינן מצדיקות העמדה לדין

מתי לא ניתן לסגור תיק מעילת חוסר עניין לציבור

כפי שניתן להבין, ניתן לסגור תיק בעילת חוסר עניין לציבור רק במקרים בהם ניהול התיק לא יועיל לחברה. משום כך, כאשר מדובר בעבירות חמורות, כאשר יש קרבתות עבירה שנגרם להם נזק חמור, וכאשר מדובר בעבריינים סדרתיים, שיש יסוד סביר להניח שאם לא יישפטו ימשיכו לבצע עבירות, לא ניתן לסגור את תיק החקירה מעילת חוסר עניין לציבור.

כמו כן, כאשר מדובר בנבחר ציבור, על פי רוב לא ניתן לסגור תיק חקירה בעילת חוסר עניין לציבור, יתירה מכך, במידה וסגירה כזו תבצע, היא עלולה להיות מבוטלת על ידי בג"צ.

בנוסף, לא ניתן לסגור תיק חקירה בעבירות אלימות ומין במשפחה מעילת חוסר עניין לציבור, מתוך הבנה ששנים הסובלות מאלימות במשפחה עלולות לפנות בבקשה לסגירת התיק כתוצאה מאיומים, לחצים ואלימות המופעלים עליהן.

האם ניתן לערער על סגירת תיק בשל חוסר עניין לציבור

בהתאם לסעיף 63 לחוק סדר הדין הפלילי, מחויבת המשטרה להודיע למתלונן על החלטה לסגור את התיק בשל חוסר עניין לציבור, ולציין את הנימוקים שהביאו להחלטה זו.

המתלונן רשאי להגיש ערר על ההחלטה לסגור את תיק החקירה בתוך 60 ימים מעת שנמסרה לו ההחלטה בכתב, ואולם אפשר לבקש ארכה של המועד.

במקרים בהם הרשויות מחליטות על סגירת התיק הפלילי נגד החשוד, עומדת בפני קורבן העבירה האפשרות להגיש קובלנה פלילית פרטית נגד האדם שפגע בו. מדובר בהליך פלילי לכל דבר, המהווה למעשה כתב אישום בו התובע הוא האדם הפרטי, בניגוד למצב הרגיל בו התובעת היא המדינה באמצעות הפרקליטות. ניתן להגיש את

18/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

הקובלנה במספר עבירות המפורטות בחוק סדר הדין הפלילי, ומבלי צורך לקבל אישור והסכמה מטעם הרשויות להעמיד לדין או לחקור את הנאשם. המקרה יגיע לדיונים בבית המשפט שעשוי בהחלט להשית על הנאשם את העונשים החמורים הקבועים בחוק, החל ממאסר בפועל, דרך מאסר על תנאי ועבודות שירות, ועד לקנסות והותרת הרישום הפלילי.

חוסר עניין לציבור כעילה לאי פתיחה בחקירה

במקרים מסוימים לא נפתח תיק חקירה כיוון שמלכתחילה סבורים גורמי החקירה כי מדובר בתיק שנסיבותיו אינן מצדיקות העמדה לדין. במקרה כזה לא יישאר רישום משטרתי של התלונה כנגד החשוד. ההיגיון מאחורי הימנעות מחקירת בתיקים שמכלול נסיבותיהם אינו מצדיק העמדה לדין, הוא שכל תיק חקירה שנפתח דורש השקעה של כספי ציבור, כוח אדם וזמן, אותם ניתן להשקיע בתיקי חקירה שיש בהם עניין לציבור וחקירתם תביא תועלת לחברה.

הותרת רישום משטרתי לחשוד שהתיק נגדו נסגר מחוסר עניין לציבור

רישום פלילי העומד כנגד אזרח מהווה כתם שיכול לפגוע בסיכויי לזכות במשרות בכירות, למלא תפקידים חשובים ולעסוק במקצועות המפורטים ברשימה שנקבעה על ידי משרד המשפטים.

במקרים בהם התיק נסגר, למעט מקרים בהם עילת סגירת התיק היא חוסר אשמה, יישאר התיק ברישום המשטרתי. רישום זה חשוף לעיניהם של גורמים שונים, ועשוי לפגוע בסיכויי של האדם להתקבל לתפקידים שונים, לזכות במכרזים ולהתקדם בקריירה המקצועית.

כך יוצא, שאזרחים נורמטיביים רבים מופתעים לגלות בתעודת היושר שהוציאו כי הם מחזיקים ברישום משטרתי בזמן ששאלת מידת מעורבותם ואשמתם מעולם לא נבדקה והוכחה בבית המשפט.

חשוד שתיקו נסגר מעילה שאינה חוסר אשמה רשאי לפנות לגורמי המשטרה או התביעה בבקשה לשנות את עילת הסגירה לחוסר אשמה, בכדי שתיקו יימחק לחלוטין מרישומי המשטרה, והוא יוכל להתנהל ללא עגנת החשד הפלילי מעליו.

דוגמה לתיק חמור שעילתו שונתה מחוסר עניין לציבור לחוסר אשמה פלילית

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

מדינת ישראל

משרד המשפטים

פרקליטות מחוז דרום (פלילי)

תאריך: ג' באב תשע"ז

26 ביולי 2017

מספרנו: פמ"ד 3/16 11/0000

לכבוד

עו"ד אסף דוק

משרד עורכי דין

השלושה 2, מגדל אדגר (קומה 25)

תל אביב

שלום רב,

הנדון: בקשה לשינוי עילת סגירה בתיק פל"א 2015/

שינוי עילת סגירה לחוסר אשמה

קיבלנו בקשתך שבנדון, הזמנו את תיק החקירה ובחנו בשנית את חומר החקירה.

לאחר הבחינה החוזרת, החלטנו להענות בקשתך ולשנות את עילת הסגירה מחוסר ענין לציבור לחוסר אשמה.

בכבוד רב,

אלון אלטמן

פרקליט מחוז דרום (פלילי)

העתק: רישום תחנת אופקים – נא שנוי עילת הסגירה לחוסר אשמה. ✓

סימוכין: 75/2017

רח' התקווה 4, באר שבע באר-שבע, 8410501
ת"ד: 615 • טלפון: 08-6264665 • פקס: 02-6462812

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

דוגמאות לתיקים בהם משרדנו הוביל לביטול רישומים פליליים נגד לקוחותי

- ✓ ביטול 29 תיקים משטרתיים ללקוח שנחשד בביצוע מגוון רחב של עבירות
- ✓ נשיא המדינה העניק חנינה למורה שהורשעה בעבירות זנות וניהול בתי בושת
- ✓ קבלת חנינה מנשיא המדינה ללקוח שהורשע בעבירות תקיפה לשם גניבה והחזקת סכין
- ✓ קבלת חנינה מנשיא המדינה ללקוח שהורשע בעבירות גניבה חמורות
- ✓ קבלת חנינה מנשיא המדינה ללקוח שהורשע במספר רב של תיקי סחר בסמים
- ✓ ביטול רישום משטרתי בעבירות סחר בסמים
- ✓ ביטול רישום משטרתי ללקוח בעבירות מרמה והונאה
- ✓ ביטול רישום משטרתי בעבירות נשק וסחר בסמים
- ✓ ביטול רישום משטרתי ללקוח שנחשד במסירת ידיעה כוזבת לרגל חגיגות 70 שנות עצמאות למדינת ישראל
- ✓ ביטול רישום משטרתי בעבירות השתתפות בהתקהלות אסורה והיזק לרכוש
- ✓ מחיקת רישום פלילי לפרופסור לרפואה ומרצה באוניברסיטאות ברחבי העולם
- ✓ מחיקת רישום משטרתי בעבירות פריצה וגניבה
- ✓ ביטול רישום משטרתי ללקוח שנחשד במכירת משקאות משכרים לקטינים לרגל חגיגות 70 שנות עצמאות למדינת ישראל
- ✓ ביטול רישום פלילי לדוקטור למדעי המחשב ומרצה מוביל בתחום אבטחת המידע

□ להצלחות נוספות של המשרד בתחום - **בקרו בעמוד הבא**

מחיקה של רישום משטרתי מתעודת היושר

קיומו של רישום פלילי ומשטרתי נגד אדם עלול לפגוע במהלך חייו במספר דרכים, שהעיקריות בהן הן קידום מקצועי ואישי והתייחסות רשויות השלטון אליו, בין היתר במקרים של חשדות עתידיים. בכדי לאפשר לכל אזרח יחס

18/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

הוגן והזדמנויות שוות, קיימים מנגנונים שונים המאפשרים לאדם שיש לחובתו רישומים פליליים ומשטריים לפעול להסרתם.

על מנת ולהבטיח את סיכויי ההצלחה במחיקת המידע הפלילי יש לפנות לעורך דין פלילי מנוסה הבקיא בתחום על מנת שיעיין בחומר הראיות, ינתח את התיק וידלה נימוקים משפטיים ראויים שיהיה בהם כדי להביא למחיקתו של הרישום ממחשבי המשטרה ובכך לשמור על שמו הטוב של הלקוח.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה ויש לחובתכם רישום פלילי או משטרי שאתם מעוניינים להביא למחיקתו אתם מוזמנים לפנות להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאירו פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.